

Bezoekadres
Weesperstraat 430
1018 DN Amsterdam

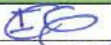
Postbus 12693
1100 AR Amsterdam
Telefoon 020 251 1111
Fax 020 251 1199
www.amsterdam.nl/iba

Gemeente Amsterdam Ingenieursbureau

Land & Water

Notitie

Opsteller	Goedgekeurd en vrijgegeven	Paraaf	Datum
DNR	I. Calvelage		05-12-'13

Datum 20 december 2013
Projectnummer 50503
Documentnummer 184543
Behandeld door R. van Diepen
Doorkiesnummer 020 251 1362
E-mail rdiepen@iba.amsterdam.nl

Onderwerp Waterparagraaf Oosterdokseiland Noord

Water in het plangebied

De huidige ontwikkelingen in het plangebied voldoen aan de vigerende wetgeving. Nieuwe planontwikkelingen zijn momenteel niet voorzien. De onderbouwing voor de waterparagraaf staat hieronder weergegeven.

Waterkeringen

Het plangebied ligt in de Noordzeekanaalboezem met een streefpeil van NAP -0,4 m. Het plangebied ligt buiten Dijkkring 14 maar binnen Dijkkring 44. Voor Dijkkring 44 is in de Waterwet een overstromingsrisico vanuit rivieren en de zee bepaald van 1/1.250 jaar. Het plangebied kent hiermee een lage jaarlijkse kans op overstroming.

De dichtstbijzijnde waterkering is de primaire waterkering onder de Zeedijk. Deze waterkering biedt het gebied binnen Dijkkring 14 bescherming tegen overstroming vanuit de Noordzeekanaalboezem. Het plangebied valt ruim buiten de verschillende beschermingszones van deze primaire waterkering.

Oppervlaktewater

Het plangebied is aan drie zijden omgeven door primaire watergangen. Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door het Binnen-IJ, aan de oostzijde door de Oosterdoksdoorgang en aan de westzijde door de Oostertoegang. Een zone van het Binnen-IJ met daarin de aanlegsteigers van de riviercruise valt eveneens binnen het plangebied.

Binnen het plangebied zijn twee waterbeherende instanties actief: Rijkswaterstaat en Waternet/AGV. Rijkswaterstaat is waterbeheerder van het Binnen-IJ; de grens van het beheergebied van AGV loopt over de noordrand van het eiland. Oosterdoksdoorgang en Oostertoegang (en het eiland zelf) liggen in het beheergebied van Waternet/AGV.

Rijkswaterstaat en Waternet/AGV stellen eisen aan wijzigingen aan of nabij het oppervlaktewater vanuit hun rol als waterbeheerder en vaarwegbeheerder. Het is verboden om zonder watervergunning oppervlaktewaterlichamen:

- direct of indirect met elkaar in verbinding te brengen;
- geheel of gedeeltelijk te dempen en gedempt te houden;
- van richting, vorm, afmeting of constructie te veranderen;
- de vorm en inrichting van de oevers te wijzigen;
- verharding aan te brengen in de beschermingszones van wateren. Voor het plangebied geldt dat de beschermingszones 5 m landinwaarts vanaf de insteek zijn.

Verder dient het hydraulisch functioneren van de watergangen alsmede de doorvaart gegarandeerd te blijven. Het is daarom verboden om zonder watervergunning in-, boven of onder oppervlaktewaterlichamen:

- steigers en afmeerpalen aan te brengen, te hebben, te wijzigen of te verwijderen;
- oeverbeschoeiing aan te brengen, te hebben, te wijzigen of te verwijderen;
- bouwwerken en/of andere werken op te richten, te hebben, te wijzigen of te verwijderen.

De enige ontwikkeling die in het plangebied is voorzien betreft een wijziging in de steigerconfiguratie van de riviercruise. Voor deze wijzigingen is reeds een watervergunning verleend door Rijkswaterstaat.

Verder geldt bij nieuwe ontwikkelingen dat oppervlaktewater dat wordt gedempt volledig gecompenseerd moet worden door nieuw oppervlaktewater te realiseren in hetzelfde peilgebied. Wanneer het verharde oppervlak in stedelijk gebied bij nieuwe ontwikkelingen met meer dan 1.000 m² toeneemt, moet er oppervlaktewater worden aangelegd in hetzelfde watersysteem ter grootte van 10-20% van de verhardingstoename. Bergingsvoorzieningen vormen een alternatieve vorm van compensatie. De compensatie moet worden gerealiseerd vóórdat de verharding plaatsvindt.

Grondwater

Het Oosterdokseiland, waarvan de noordelijke helft binnen het plangebied ligt, is ontstaan door plemingen in het Binnen-IJ vanaf 1832. Vanwege deze ontstaansgeschiedenis is de bodemopbouw in het plangebied zeer variabel en heterogeen. Wel is bovenop de plemingen in het gehele plangebied een zandlaag aangebracht. Deze laag fungeert als freatisch pakket voor het grondwater.

Wateroverlast door te hoog grondwater kan velerlei vormen aannemen. In stedelijk gebied kunnen burgers hinder ondervinden van water en opkruipend vocht in kruipruimten en souterrains, natte tuinen en water op straat. Minder acuut maar wel hinderlijk is het opvriezen van wegen en boomsterfte door te hoge grondwaterstanden.

In het plangebied zijn op dit moment geen nieuwe planontwikkelingen voorzien. Voor nieuw in te richten gebieden geldt binnen Amsterdam de gemeentelijke grondwaternorm. Bij kruipruimteloos bouwen geldt dat een ontwateringsdiepte van 0,50 m beneden maaiveld slechts met een herhalingskans van maximaal 1 keer per 2 jaar gedurende maximaal 5 aaneengesloten dagen overschreden mag worden. Wanneer met kruipruimte wordt gebouwd, geldt dat een ontwateringsdiepte van 0,90 m beneden maaiveld slechts met een herhalingskans van maximaal 1 keer per 2 jaar gedurende maximaal 5 aaneengesloten dagen overschreden mag worden. Ook mag in omliggende gebieden met bestaande bouw geen, of slechts verwaarloosbare verslechtering van de grondwatersituatie optreden. Verder kunnen beheerders van kabels, leidingen, wegen, sporen en openbaar groen binnen de randvoorwaarden van de gemeentelijke grondwaternorm aanvullende eisen stellen aan de ontwatering.

Het maaiveld op het Oosterdokseiland noord ligt op circa NAP +1,3 m. De maatgevende Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) bij de bebouwing aan de De Ruyterkade is NAP +0,7 m, gemeten in freatische peilbuis D06703A, de enige op het eiland aanwezig peilbuis in het meetnet van Waternet. De ontwatering bedraagt hierbij 0,6 m. Het plangebied voldoet op de meetlocatie aan de gemeentelijke grondwaternorm voor kruipruimteloos bouwen. Wel is de ontwatering voor veel boomsoorten te klein om voldoende diep te kunnen wortelen. De gewenste ontwateringsdiepte om het volwassen eindbeeld van bomen te behalen is 1 m of meer.

Te lage grondwaterstanden kunnen zettingen, droogvallende houten paalfunderingen (wat kan leiden tot paalrot) en negatieve kleef aan de paalfunderingen veroorzaken. De bovenkant van de houten paalfunderingen van de panden aan de De Ruyterkade ligt op circa NAP - 0,8 m. De in dit geval maatgevende GLG (Gemiddeld Laagste Grondwaterstand) ter plaatse van deze panden is circa NAP +0,4 m. De grondwaterdekking op bovenkant houten paalfundering is circa 1,2 m tijdens de maatgevende GLG-situatie. Bij nieuwe ontwikkelingen of werkzaamheden in de openbare ruimte in het plangebied moet grondwaterdekking op de houten paalfunderingen gehandhaafd blijven.

De laatste jaren is een trend van een licht stijgende grondwaterstand waarneembaar. Een mogelijke oorzaak is de aanleg van enkele grote ondergrondse parkeergarages op Oosterdokseiland Zuid, waardoor freatische grondwaterstroming in zuidelijke richting deels geblokkeerd wordt.

Binnen het plangebied zijn geen permanente grondwateronttrekkingen aanwezig. In de omgeving van het plangebied bevinden zich wel enkele Warmte Koude Opslag-installaties (WKO-installaties). Op Oosterdokseiland Zuid bevindt zich een WKO-installatie onder het gebouw van de Openbare Bibliotheek Amsterdam. Ten oosten van het plangebied is een WKO-installatie aanwezig onder de Passagiersterminal aan de Piet Heinkade. Deze installaties zijn werkzaam in diepgelegen watervoerende pakketten vanaf NAP -70 m. Bij de aanleg van nieuwe WKO-installaties mag men de reeds in de omgeving aanwezige WKO-installaties en de bijbehorende invloedsgebieden niet negatief beïnvloeden. Voor nieuwe WKO-installaties moet een watervergunning worden aangevraagd.

Binnen het plangebied is één ondergrondse parkeergarage aanwezig onder het pand aan de De Ruyterkade 154. Er zijn geen nieuwe ondergrondse constructies in het plangebied voorzien. Het gebruik van permanente kunstmatige ontwateringmiddelen (drains) en permanente polderconstructies is in principe niet toegestaan. Nieuwe ondergrondse constructies, zoals kelders en parkeergarages, moeten waterdicht worden uitgevoerd.

Hemelwater

De gemeente Amsterdam is wettelijk verantwoordelijk voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater, de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. Het hemelwater in het plangebied wordt met goten en kolken verzameld om vervolgens via de riolering te worden afgevoerd.

In het plangebied zijn geen wijzigingen voorzien die leiden tot een toename van de belasting op het bestaande hemelwaterafvoersysteem en het rioolstelsel. Bij nieuwe ontwikkelingen dienen maatregelen genomen te worden om de adequate verwerking van afvloeiend hemelwater te garanderen.

Aanvullend geldt voor de afvoer van hemelwater het volgende beleid:

- Hemelwater wordt waar mogelijk niet via de riolering afgevoerd naar de zuivering, maar zoveel mogelijk geïnfiltreerd of afgevoerd naar het oppervlaktewater.
- Zo nodig wordt het hemelwater lokaal gezuiverd, bijvoorbeeld in wadi's of andere voorzieningen.
- Zo mogelijk wordt het hemelwater vertraagd afgevoerd. Dit ontlast het oppervlaktewatersysteem tijdens piekbuien, omdat er dan minder water afstroomt. Hemelwater kan tijdelijk geborgen worden in vijvers, wadi's, oeverzones, groene en blauwe daken, infiltratievoorzieningen, enzovoort.
- Voor het vergroten van de mogelijkheden om water vast te houden in de bodem en het oppervlaktewater is het gewenst om zoveel mogelijk oppervlak onverhard te laten, hemelwaterdoorlatende of –vasthoudende verharding toe te passen (bijvoorbeeld ZOAB) en overtollige verharding te verwijderen.
- Zo mogelijk wordt hemelwater (her)gebruikt.

Om verontreiniging van afstromend hemelwater, oppervlaktewater, grondwater en waterbodem tegen te gaan, dient het gebruik van uitlogende materialen (PAK, lood, zink en koper) tijdens de bouw- en gebruiksfase voorkomen te worden. Daarnaast dient bij het beheer zo min mogelijk gebruik te worden gemaakt van middelen die kunnen leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- of grondwater.

Wetgeving en waterbeleid

1.1 Wet- en regelgeving

Besluit op de ruimtelijke ordening

Artikel 3.1.6, eerste lid, onder b, van het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro), verplicht om in de toelichting bij het bestemmingsplan een beschrijving op te nemen over de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding.

Kaderrichtlijn water

De Kaderrichtlijn water (KRW) is een Europese richtlijn gericht op de verbetering van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater. De KRW maakt het mogelijk om verontreiniging van oppervlaktewater en grondwater internationaal en stroomgebiedsgericht aan te pakken. De Kaderrichtlijn water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan de gestelde waterkwaliteitseisen, die afhankelijk zijn van onder meer het type water. De uit de KRW voortkomende milieudoelstellingen en maatregelen zijn verwerkt in de waterbeheerplannen van de waterschappen.

Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. De Waterwet vervangt de tot dan geldende wetten voor het waterbeheer in Nederland (Wet op de waterhuishouding, Wet op de waterkering, Grondwaterwet, Wet verontreiniging oppervlaktewateren, Wet verontreiniging zeewater, Wet droogmakerijen en indijkingen (Wet van 14 juli 1904), Wet beheer rijkswaterstaatswerken (het zogenaamde 'natte gedeelte'), Waterstaatswet 1900, Waterbodemparagraaf uit de Wet bodembescherming). De Waterwet stelt integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteembenadering' centraal. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Hierbij moet worden gedacht aan de relaties tussen waterkwaliteit en -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers. Hiernaast kenmerkt integraal waterbeheer zich ook door de samenhang met de omgeving. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd. Volgens de Waterwet mag een ondergrondse ontwikkeling geen structureel nadelige effecten op de grondwaterstand hebben.

Keur

Op 1 december 2011 is de meest recente Keur van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) in werking getreden. De Keur van het AGV is gericht op het

beschermen van de water aan- en afvoer, de bescherming tegen wateroverlast en overstroming en op het beschermen van de ecologische toestand van het watersysteem. In de Keur zijn verschillende geboden en verboden opgenomen, waarop echter door het waterschap ontheffing kan worden verleend. Vanaf 1 augustus 2013 zijn twee bij de Keur behorende nota's (Keurbesluit Vrijstellingen en Beleidsregels Keurvergunningen) aangepast.

1.2 Beleid

Nationaal Waterplan

Het ontwerp Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die op 22 december 2009 in werking is getreden. Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Als bijlage bij het ontwerp Nationaal Waterplan zijn beleidsnota's toegevoegd over waterveiligheid. Deze beleidsnota's vormen een nadere uitwerking en onderbouwing van de keuzes die in de hoofdtekst staan van het Nationaal Waterplan en dienen in samenhang ermee te worden gelezen. Bij de ontwikkeling van locaties in de stad wordt ernaar gestreefd dat de hoeveelheid groen en water per saldo gelijk blijft of toeneemt. Dit moet stedelijk gebied aantrekkelijk en leefbaar maken en houden. Het voorliggende bestemmingsplan gaat uit van behoud van het bestaand groen en water. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt die een toename van verharding mogelijk zou maken.

Anders omgaan met water, waterbeleid in de 21ste eeuw

Dit kabinetsstandpunt uit december 2000 geeft de overkoepelende visie van het Rijk weer op de aanpak van veiligheid en wateroverlast. In dit beleidsstuk wordt de watertoets geïntroduceerd om te voorkomen dat de bestaande ruimte voor water geleidelijk afneemt, door bijvoorbeeld landinrichting, de aanleg van infrastructuur of woningbouw.

Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

In 2003 sloten het Rijk, de provincies, het Samenwerkingsverband Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen het Bestuursakkoord water. Dit akkoord is op 25 juni 2008 onder andere in verband met de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water geactualiseerd. Met de actualisatie van het NBW onderstrepen de betrokken partijen, rijk, provincies, gemeenten en waterschappen nogmaals het belang van samenwerking om het water duurzaam en klimaatbestendig te beheren. In het akkoord staat onder meer hoe met klimaatveranderingen, de stedelijke wateropgave en de ontwikkelingen in woningbouw en infrastructuur moet worden omgegaan. Ook is er meer aandacht voor het realiseren van schoon en ecologisch gezond water. Het NBW heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te brengen en te houden en te anticiperen op klimaatverandering. Het gaat hierbij om de verwachte zeespiegelstijging, bodemdaling en klimaatverandering. Nederland krijgt hierdoor steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes.

Breed Water, plan gemeentelijke watertaken 2010-2015

Het 'Plan gemeentelijke Watertaken 2010-2015' bevat de visie van de gemeente op het gewenste waterbeleid voor de komende jaren. De gemeente Amsterdam is wettelijk verantwoordelijk voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater, de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en het nemen van grondwatermaatregelen. In dit onderliggend 'Plan gemeentelijke Watertaken 2010-2015' staat hoe deze drie zorgplichten door de gemeente Amsterdam worden ingevuld.

Doel van het plan is om aan het bevoegd gezag te verantwoorden op welke wijze de gemeente Amsterdam haar watertaken uitvoert en in hoeverre zij afdoende middelen heeft om dit in de toekomst te blijven doen. Hiermee voldoet de gemeente aan de planverplichting, zoals die in de Wet milieubeheer (artikel 4.22) is opgenomen. Dit plan biedt tevens een kans om in te spelen op ontwikkelingen, zoals het veranderende klimaat.

Waterbeheerplan AGV 2010-2015

AGV zorgt voor schoon water op het juiste peil en voor droge voeten in het beheergebied. In dit Waterbeheerplan staat welke doelen AGV in de planperiode nastreeft en op welke manier het waterschap die doelen wil bereiken. Het Waterbeheerplan (WBP) is een regionale doorvertaling van het provinciale waterbeleid. De drie provincies waar AGV binnen valt (Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland) toetsen het WBP en verlenen goedkeuring. De essentie van dit nieuwe WBP is dat AGV de planperiode gaat gebruiken om door te gaan met het garanderen van voldoende waterstaatkundige veiligheid voor mensen, dieren en goederen, voldoende water en schoon water.